

Біденчук Тетяна Миколаївна
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки **Тимофєєв В.П.**

МІНІМІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ ПРИ ЗАСТУВАННІ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Застосування вогнепальної зброї є найвищим заходом примусу, який може здійснити поліцейський [1]. За даними статистики за останні 5 років, можна зробити висновок, що зараз вогнепальну зброю застосовують частіше. Це пов'язано з тим, що злочинність росте и поліція ще більше бореться з нею. Вогнепальну зброю найчастіше застосовують з метою затримання і доставки правопорушників (майже 55%) та для відбиття нападу на поліцейського (решта). Таким чином, можна помітити, що існування реальної можливості застосування поліцейськими заходів припинення спеціального призначення відіграє неабияку роль не лише у недопущенні небезпечних наслідків, що може завдати злочинне діяння, а й для забезпечення власної безпеки. Разом з тим серед працівників поліції відмічається надмірно застережливе (або перестраховуюче) ставлення до застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.

Існування так званого «стримуючого фактору» обумовлено як організаційними, так і психологічними підставами. Ситуації професійного ризику надзвичайно різноманітні. Зрозуміло, що не всі вони оговорені відповідними нормативними документами і тому вимагають від правоохоронців уміння самостійно оцінювати та діяти у ситуаціях, що склалися, приймати рішення, брати на себе відповідальність тощо. Слід враховувати також фактор побоювання службових чи прокурорських перевірок за фактами застосування заходів припинення спеціального призначення.

З одного боку, дійсно, застосування заходів припинення спеціального призначення вимагає надзвичайної відповідальності, але, з іншого, ціною надмірно перестраховочного ставлення до цього стає здоров'я і навіть життя працівника правоохоронних органів. Однією із причин такого стану є психологічна невідповідність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях [2]. Значну роль у підготовці правоохоронців до несення служби та забезпечення їх власної безпеки при виконанні завдань в особливих умовах відіграє саме психологічна підготовка. Психологічна підготовка поліцейських – це комплекс заходів психологічного характеру, спрямованих на формування, підтримку і розвиток у працівників психологічних та морально-ділових якостей, спрямованих на здійснення внутрішнього самоконт-

ролю при виникненні різних негативних ситуацій.

Застосування зброї повинно бути законним та у разі застосування зброї, необхідно пройти спеціальну підготовку та інструктаж, щоб бути професіоналом і не допустити помилок при виконанні небезпечного завдання [3]. Поряд із загальними принципами адміністративної діяльності - законністю і професіоналізмом - при застосуванні спеціальних засобів припинення, а тим більше зброї, повинен дотримуватися принципу мінімізації шкоди. Поліцейським повинен діяти тільки дотримуючись Закону України «Про Національну поліцію». В цьому законі прописані всі засади застосування зброї, а також саме дотримання цих вимог, зменшить ризик шкоди для самого поліцейського.

Тому, можна сказати, що мінімізації шкоди сприяють такі фактори:

- інформування осіб, проти яких можливе застосування зброї, про те, що вони мають справу зі співробітником міліції, служби органу безпеки, уповноваженою посадовою особою ;

- попередження про намір використовувати зброю;

- заподіяння особі, проти якого застосовується вогнепальна зброя, по можливості найменшого шкоди. Заподіяння тілесних ушкоджень, а тим більше смерті не є метою заходу. Тому, коли працівник поліції змушений стріляти по людині, він по можливості повинен вести вогонь по руках, ногах, зобов'язаний прагнути зберегти йому життя;

- забезпечення пораненим долікарської допомоги (зупинка кровотечі, перенесення потерпілого в безпечне місце, доставлення до медичного закладу), виклик швидкої допомоги, повідомлення в можливо короткий термін родичів [4].

Застосування вогнепальної зброї - найсерйозніший запобіжний захід, який може спричинити заподіяння тілесних ушкоджень і навіть смерть. Тому в цьому випадку встановлені додаткові гарантії законності. Так, співробітник поліції, зобов'язаний про кожний випадок застосування вогнепальної зброї протягом 24 годин з моменту його застосування повідомити рапортом начальника органу поліції за місцем своєї служби або за місцем застосування вогнепальної зброї.

Правомірність застосування зброї встановлюється в результаті службової перевірки особою, призначеною начальником ОВС. Вона призначається зазвичай тоді, коли будь-кому заподіяно фізичну або майнову шкоду, або надійшла скарга на відповідні дії співробітника міліції, або за фактом події порушено кримінальну справу. Про всі випадки смерті або поранення внаслідок застосування вогнепальної зброї повинен бути негайно повідомлений прокурор [5].

Отже, на нашу думку мінімізації професійного ризику під час застосування вогнепальної зброї, в першу чергу слугують знання особою всіх заходів безпеки при поводженні зі зброєю, по-друге обізнаність за відповідальність, у разі настання негативних наслідків, а також дотримання законних вимог, щодо застосування зброї у певних випадках передбачених законом.

1. Закон України «Про Національну поліцію» / [Електронний ресурс] – режим доступу: [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>]
2. Електронний ресурс [<http://diplomukr.com.ua/news/2014/11/07/7311>]
3. Наказ МВС України № 70 від 01.02.2016 р. «Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю».
4. Електронний ресурс – режим доступу: [<http://pravolib.pp.ua/ist-9--idz-ax250--nf-113.html>]
5. Колпаков В.К. «Адміністративне право України: Підручник» - Х: 2000 – С. 247-249.

Біденчук Тетяна Миколаївна
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки **Чуриков Д.С.**

ТАКТИКА КОМУНІКАЦІЇ З СУБ'ЄКТОМ ЗАЛЕЖНО ВІД ЙОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО ТИПУ

Сучасний поліцейським кожен день зіштовхується з великою кількістю осіб, з якими потрібно вести бесіду. Зрозуміло, що кожен має свій особливий психологічний тип характеру і саме від цього залежить як саме, потрібно вести розмову. Кожен поліцейським повинен працювати над розширенням своєї комунікативної компетентності, а саме: 1) уміти формулювати цілі службового і неформального спілкування; 2) організувати процес спілкування і вміти управляти ним (застосовуючи різні тактичні прийоми, не забуваючи про стратегічну лінію); 3) володіти технікою мовлення, знати мовленнєвий етикет і вміло його використовувати; 4) уміти ставити запитання і конкретно та коректно відповідати на них; 5) уміти вести бесіду, співбесіду, ділову розмову, дискусію, діалог, ділові переговори; 6) уміти аналізувати конфліктні ситуації та вибирати найефективніші методики їх розв'язання; 7) володіти прийомами переконання; 8) розуміти "мову невербальних сигналів" у поведінці своїх комунікативних партнерів і відповідно реагувати на неї; 9) знати діловий етикет і вміти його використовувати; 10) уміти здійснювати психотерапію, знімати стрес, адаптуватись до певних умов.

Для того, щоб знайти індивідуальних підхід до кожного, співробітнику поліції необхідно знати сигнали мови тіла. Це допоможе не тільки швидко знайти відповіді, але й, таким чином, поліцейський дискваліфікує можливу небезпеку, у разі її виникнення. Існують такі жести тіла:

1. «Жести-адаптори». Вони нагадують дитячі реакції і виявляються в ситуаціях стресу, хвилювання, стають першими ознаками переживань. Якщо